

ရော်ဘာစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ

မာတိကာ

၁။ နိဒါန်း

၂။ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်အမျိုးမျိုး

၃

(က) မျိုးသန့်အဖူးကူးပင်များဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းများ

(၁) စိုက်ခင်းတွင် လက်ခံပင်အား စိုက်ပျိုးကာအဖူးကူးနည်း
(Field Budding)

(၂) အဖူးကူးအောင်ပြီးစ ပျိုးပင်ငုတ် (Budded Stump)
စိုက်ပျိုးနည်း

(၃) အဖူးကူးပျိုးပင်ကြီး အပင်ငုတ် (Stumped Budding)
စိုက်ပျိုးနည်း

(၄) ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် အဖူးကူးပျိုးပင်
(Polybag Budding) စိုက်ပျိုးနည်း

(ခ) မျိုးသန့်မျိုးစေ့ပင်များဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းများ

(၁) မျိုးသန့်မျိုးစေ့ပျိုးပင်ငုတ် (Seedling Stump) စိုက်ပျိုးနည်း

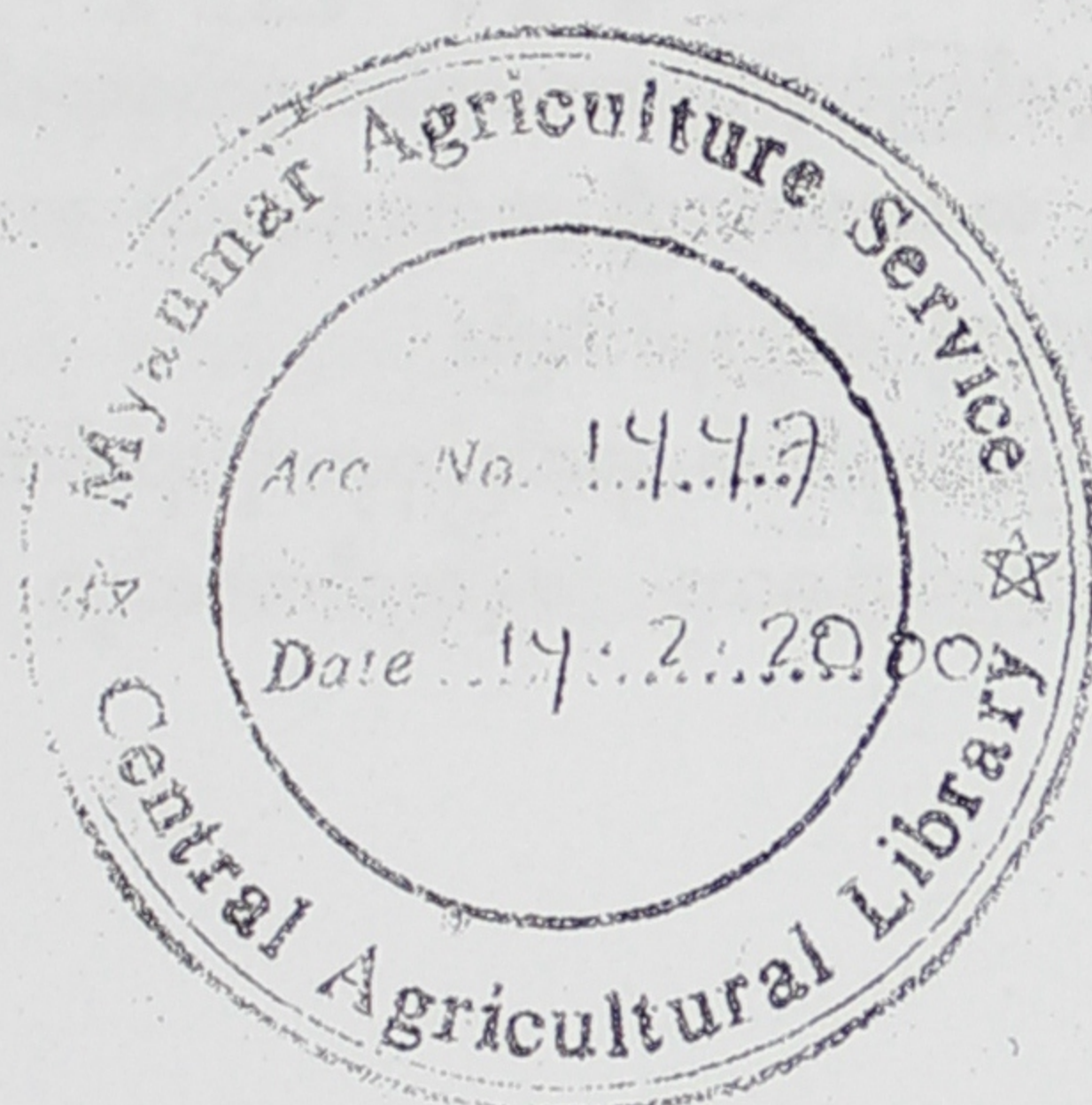
(၂) ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် မျိုးသန့်စေ့ပျိုးပင်
(Polybag Seedling) စိုက်ပျိုးနည်း

၃။ အသင့်တော်ဆုံးစိုက်ပျိုးနည်းစနစ်

၁၆

၄။ စိုက်ခင်းအပင်ရှင်သန် ဖြစ်ထွန်းမှုကောင်းရန်အတွက်
ဂရုပြုသင့်သော အချို့အချက်များ

၁၈

ရော်ဘာစိုက်ပျိုးနည်း စနစ်များ

၁။ နိဒါန်း

ရော်ဘာခြံစိုက်ပျိုးရာတွင် ပျိုးပင်အမျိုးမျိုး အသုံးပြုကာ စိုက်ပျိုးနည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးနည်းအမျိုးမျိုး ကွဲပြားကြသည်နှင့်အမျှ စိုက်ခင်း အပင်ရှင်သန် ဖြစ်ထွန်းမှု အခြေအနေအမျိုးမျိုး တွေ့ရပါသည်။ မိမိဒေသ၏ ရာသီဥတု၊ မြေအခြေ အနေနှင့် ဆီလျော်သင့်တော်သော စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကို အသုံးပြုကာ စနစ်တကျ စိုက်ပျိုး သည့် ခြံများအနေနှင့် တစ်နှစ်တစ်ကြိမ်တည်း စိုက်ပျိုးစိုက်ခင်းအပင်များ ရာနှုန်းပြည့် နီးပါး ရှင်သန်ဖြစ်ထွန်းပါသည်။ နောင်နှစ်များတွင် ပြန်လည်ဖာထေး စိုက်ပျိုးရန် မလို တော့ပါ။ ပြန်လည်ဖာထေးရပါကလဲ အနည်းအကျဉ်းသာ စိုက်ပျိုးပင်၏ ၅% ခန့်သာ ဖာထေးစိုက်ပျိုးရပါသည်။

ရွှေ့ချယ်အသုံးပြုသော ပျိုးပင်အမျိုးအစားနှင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်အရ လက်တွေ့ စိုက်ပျိုးမှု လုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်မှုမရှိသော ရော်ဘာခြံများအနေနှင့် စိုက်ခင်း အပင်ရှင်သန်ဖြစ်ထွန်းမှု အလွန်နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စိုက်ပျိုးပင် များအနေနှင့် မိုးရာသီအတွင်း၌ပင် ပြန်လည်သေဆုံးကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ အချို့ အပင်များမှာမိုးရာသီတွင်ရှင်သန်နေသေးသော်လည်း နွေရာသီရောက်သည့်အခါတွင် ပြန်လည် သေဆုံးသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ ဤသို့သော ရော်ဘာစိုက်ခင်းများ အနေနှင့် စိုက်ပျိုးပြီး ဒုတိယနှစ်၊ တတိယနှစ်များအထိ အပင်အများအပြား ပြန်လည် ဖာထေး စိုက်ပျိုးနေရသည်။ သို့ဖြစ်သည့်အတွက် စိုက်ခင်းအပင်များ အပင်ပေါက် ရောက်မှုနှင့် အပင်ကြီးထွားမှုများ ညီညာမှု မရှိကြပါ။ အပင်များအနေနှင့် တရှိန်ထိုး ကြီးထွားမှုမရှိကြသဖြင့် အစေးလုံးအရွယ်ရောက်ရန် အချိန်ကြန့်ကြာပါသည်။ အရွယ် ရောက်၍ အစေးလုံးသည့် အခါတွင်လည်း အစေးထွက်နှုန်းမှာ ထွက်သင့် သလောက် မထွက်သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုမှာ မိုးရာသီကာလ တိုတောင်းကာ မိုးများသော်လည်း ပူပြင်းခြောက်သွေ့သော နွေရာသီကာလမှာ ၆ လခန့်အထိ ကြာရှည်ပါသည်။ မိုး

ရာသီကာလ မိုးများသည့်အတွက် ဖိုင်တော့သရား ထိပ်ညွန့်ပုပ်ရောဂါ (Phytophthora shoot die-back disease) ဆိုးဝါးစွာ ကျရောက်ခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးစာပင်များ ထိပ်ညွန့်များ ပုပ်ကာ အပင်များ ပြန်လည်သေဆုံးတတ်ပါသည်။ နွေရာသီ ရောက်သည့် အခါတွင် စိုက်ပျိုးချိန်နောက်ကျသည့် အပင်များနှင့် အမြစ်အားမကောင်းသေးသည့် အပင်များအနေနှင့်လည်း ပြန်လည် သေဆုံးတတ်ပါသည်။

ရော်ဘာစိုက်ပျိုးမှုနည်းစနစ်များမှာ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်အတွင်း တိုးတက် ပြောင်းလဲမှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။ ရော်ဘာခြံ စိုက်ပျိုးမှု အပင်ရှင်သန် ဖြစ်ထွန်း အောင်မြင်ရေး အတွက် ရာသီဥတု၊ မြေအခြေအနေနှင့် သင့်တော် ဆီလျော်သော ပျိုးပင် အမျိုးအစားဖြင့် စိုက်ပျိုးသော စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကို ရွေးချယ်အသုံးပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂။ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်အမျိုးမျိုး

ရော်ဘာစိုက်ပျိုးရာတွင် မျိုးသန့်အဖူးကူးပင်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ မျိုးသန့် မျိုးစေ့ဖြင့်လည်းကောင်း စိုက်ပျိုးကြသည်။ ယင်းအသုံးပြုသည့် အပင်မျိုးအလိုက် စိုက်ပျိုး ရာတွင် အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ပျိုးပင်နှင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များကို အသုံးပြု စိုက်ပျိုး ကြသည်။

(က) မျိုးသန့်အဖူးကူးပင်များဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းများ

(၁) စိုက်ခင်းတွင် လက်ခံပင်အား စိုက်ပျိုးကာ အဖူးကူးနည်း
(Field Budding)

လက်ခံပင်အဖြစ် အသုံးပြုမည့် ရော်ဘာ မျိုးစေ့များအား အစို့ဖောက်ပြီးနောက် စိုက်ကျင်းတစ်ကျင်းလျှင် အစို့ပေါက်စေ့ ၃ စေ့အား စိုက်ပျိုးပါသည်။ စိုက်ပြီး ၃-၄ လခန့်အကြာတွင် သန်စွမ်းသော အပင် ၂ ပင်အား ချန်ထားကာ ကျန် ၁ ပင်အား နှုတ်ပစ်ရသည်။ စိုက်ကျင်းတွင် ရှင်သန်ကျန်ရှိသော အပင် ၂ ပင်အား ရွှေ့နှစ်မိုးဦးကျ ကာလတွင် မျိုးသန့်

မျိုးဖြင့် အဖူးကူးပါသည်။ စိုက်ကျင်းတွင် အောင်မြင်သော အဖူးကူးပင် ၁ ပင်သာ ချန်ပြီး ကျန်အောင်ပင်အား နှုတ်ယူကာ မအောင်မြင်သည့် စိုက်ကျင်းများတွင် ဖာထေးစိုက်ပျိုးရပါသည်။

ဤနည်းအရ စိုက်ပျိုးထားသော လက်ခံပင်များမှာ ပျိုးခင်းတွင် ပျိုးထောင်သော ပျိုးပင်များလောက် အပင်သန်စွမ်းမှုမရှိပါ။ အပင် ကြီးထွားမှုလည်း ညီညာမှုမရှိပါ။ လက်ခံ ပျိုးပင်များ မသန်စွမ်းသည့်အပြင် စိုက်ခင်းတွင် အဖူးကူးခြင်းဖြစ်သည့် အတွက် အဖူးကူးအောင်မြင်မှုနှုန်း လည်းနည်းပါသည်။ အဖူးကူးအောင်ပင် များအနေနှင့် အဖူးထွက်မှု မညီညာသည့်အပြင် ယင်းထွက်လာသောအဖူးမှ အပင်အား ပြန်လည် မသေဆုံးရန်နှင့် ကြီးထွားသန်စွမ်းလာစေရန်အတွက် အထူးဂရုပြု ထိန်းသိမ်းပြုစုရန် လိုအပ်ပါသည်။ မိုးရာသီ မိုးကြီးလွန်းသည့် ဒေသများ၊ နွေရာသီခြောက်သွေ့ကာလ ရှည်ကြာလွန်းသည့် ဒေသများတွင် အပင် ရှင်သန် ဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် သန်စွမ်းမှုနည်းပါသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ခင်းတွင် လက်ခံပင်အား တိုက်ရိုက်အဖူးကူးကာ စိုက်ပျိုး နည်းကို ရော်ဘာစိုက်ပျိုး ဧရိယာ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်ရန် မသင့်တော်ပါ။

(၂) အဖူးကူးအောင်ပြီးစ ပျိုးပင်ငုတ် (Budded Stump) စိုက်ပျိုးနည်း
(ပုံ-၁၊ က မှ ဆ)

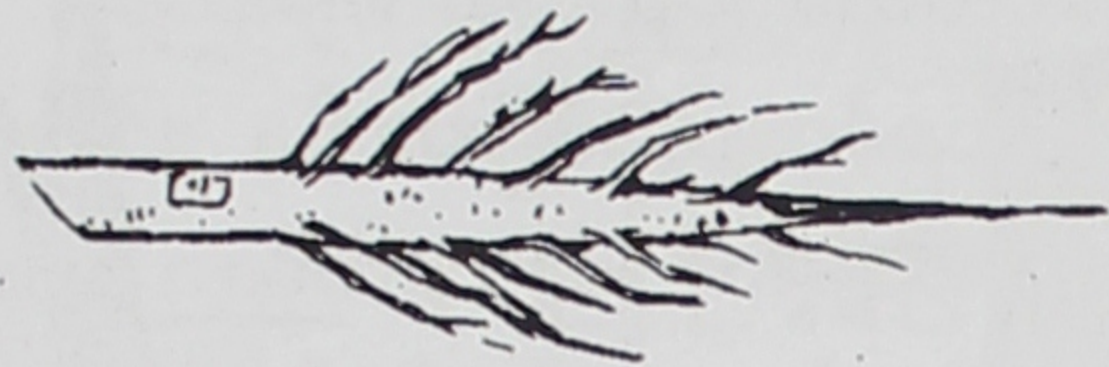
မြေဘောင်ပျိုးခင်းတွင် ပျိုးထောင်စိုက်ပျိုးထားသော လက်ခံပင်တွင် မျိုးသန့်မျိုးဖြင့် အဖူးကူးပြီးနောက် အောင်မြင်သည့်အပင်အား မျိုးသန့်ဖူးမှ အပင်မထွက်ခင်တွင် နှုတ်ကာ ရေသောက်မြစ်နှင့် လက်ခံပင်အပေါ်ပိုင်း အဖူးကူး နေရာအထက်နားတွင် ဖြတ်ကာ စိုက်ကျင်းတွင် စိုက်ပျိုးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ လက်ခံပင်အား အဖူးအထက် ၄-၅ လက်မခန့်တွင် အဖူး၏ အခြားတစ်ဖက်သို့ စောင်း၍ ဖြတ်ရသည်။ ရေသောက်မြစ်အား ပျိုးပင် သက်တမ်းနှင့် အဖူးကူးနည်းစနစ် အမျိုးမျိုးအရ ၁၄ လက်မမှ ၁၈ လက်မ ခန့် အရှည်ထား၍ ဖြတ်ရသည်။ အလားတူ ဘေးအမြစ်များကိုလည်း

ပုံ - ၁၊ အဖူးကူးအောင်ပြီးစ ပျိုးပင်ငုတ် (Budded Stump) စိုက်ပျိုးပုံ အဆင့်ဆင့်

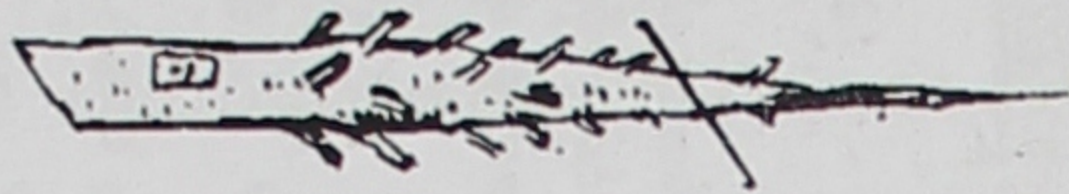
၁ (က)

အဖူးကူးအောင်မြင်ပြီး ပျိုးပင်

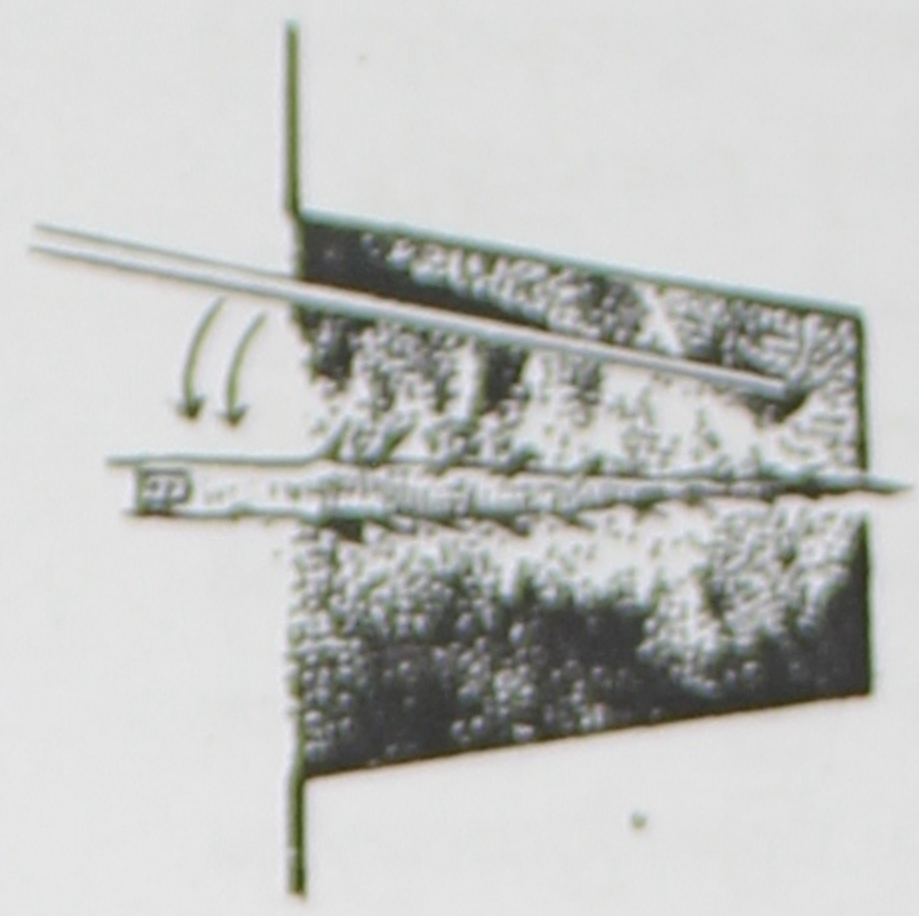
၁ (ခ)

ပျိုးပင်အား နှုတ်ကာ လက်ခံပင်
အပိုင်းအား အဖူးအထက်နားတွင်
ဖြတ်ထားပုံ

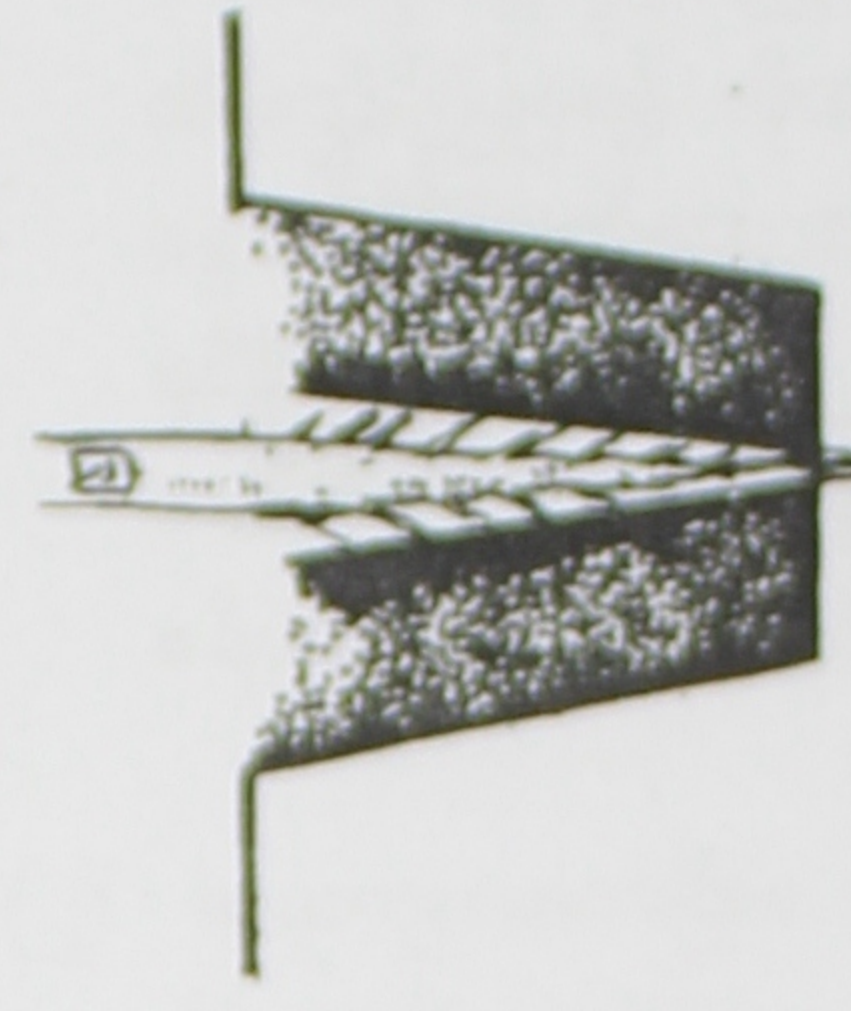
၁ (ဂ)

ပျိုးပင်အား ရေသောက်မြစ်နှင့်
ဘေးမြစ်များ ဖြတ်ထားပုံ

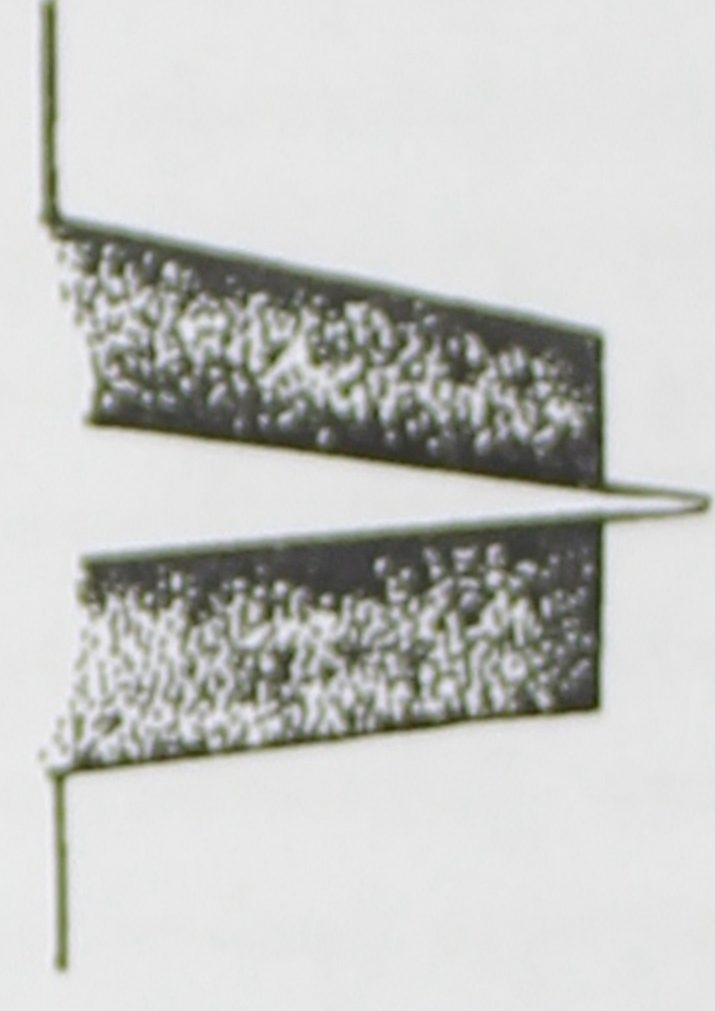
ခ (က)

ဖျိပင်ဝတ်တလည်မှ မြေကြီးအား
တုတ်ချောင်းဖြင့် ထိပ်ကော ဖျိပင်
အက်သို့ ဆွဲကြပ်ရ

ခ (ခ)

ပုံစံသို့မဟုတ် အပေါက်တွင် ဖျိပင်
ငယ်အား ထည့်သွင်းရမည်

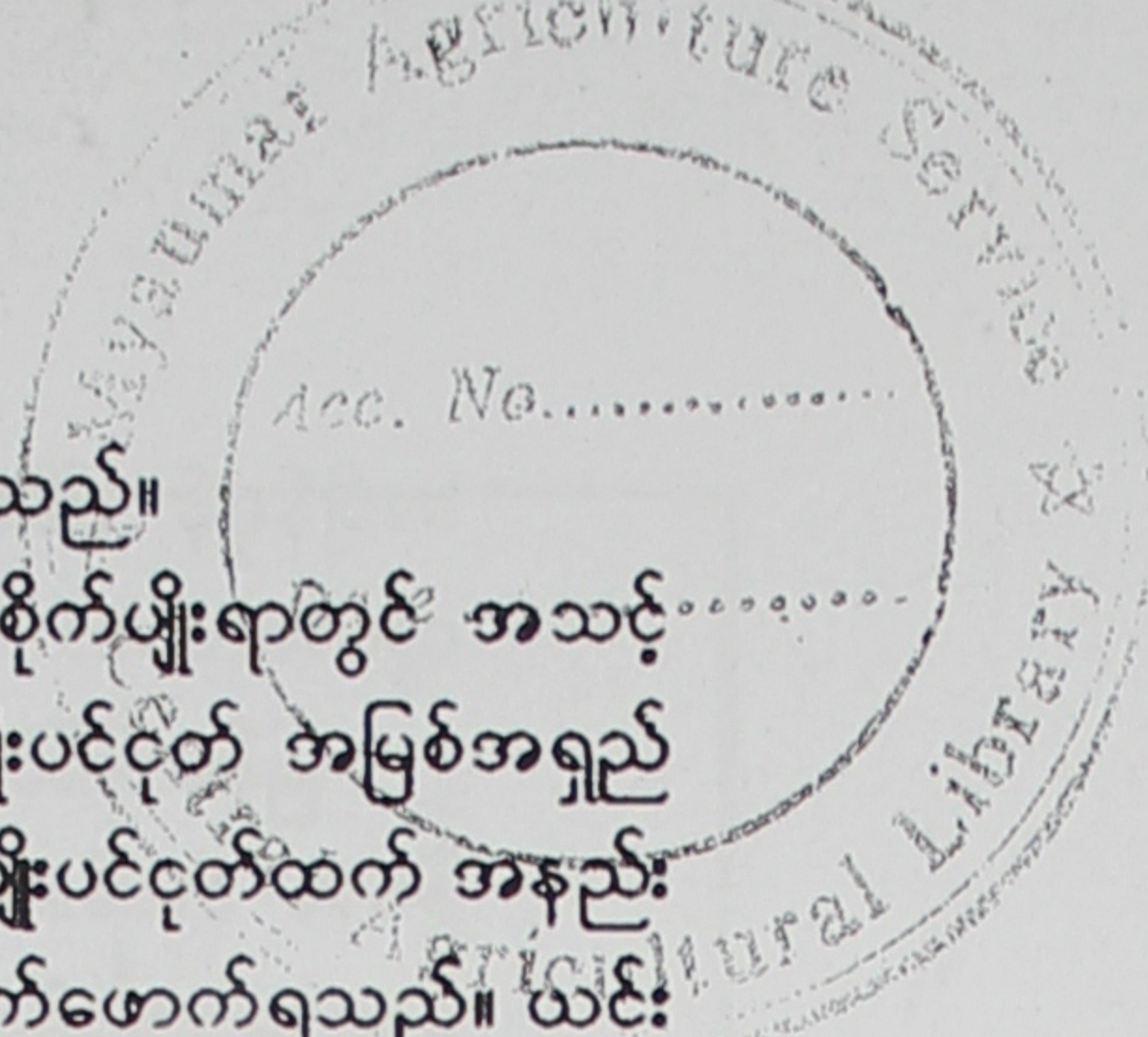

ခ (ဃ)

မြေပြန်ပို့ထားသော ဝိုက်ကျသွားသော ဖျိပင်
ဝတ်တလည်မှ တုတ်ချောင်းဖြင့် ထိပ်ကော
အရပ်အား အပေါက်ဖောက်ထားရ

ပုံစံသို့မဟုတ် အပေါက်တွင်

၁ လက်မမှ ၁ ၁/၂ လက်မခန့်အထိ ထား၍ဖြတ်ရသည်။

ဤအဖူးကူးအောင်မြင်ပြီးစ ဖျိုးပင်ငုတ်အား စိုက်ပျိုးရာတွင် အသင့်မြေပြန်ဖို့ထားသော စိုက်ကျင်းတွင် စိုက်ပျိုးမည့်ဖျိုးပင်ငုတ် အမြစ်အရှည် ဝင်ဆုံရန်အတွက် ယင်းအမြစ်အရှည်အနက်အထိ ဖျိုးပင်ငုတ်ထက် အနည်းငယ်ကြီးသော တုတ်ချွန်ဖြင့် အရာပေးကာ အပေါက်ဖောက်ရသည်။ ယင်းအပေါက်တွင် ဖျိုးပင်ငုတ်အား ထိုးစိုက်ကာ အပင်မှ ၇-၈ လက်မ ခန့်အကွာတွင် စိုက်ကျင်းအတွင်း တုတ်ချောင်းအားစောင်း၍ ထိုးစိုက်ကာ မြေကြီးအား အပင်ဘက်သို့ ဆွဲကြပ်ပေးရသည်။ ဤသို့ အပင်ဘက်သို့ မြေကြီးအား ဆွဲကြပ်ခြင်းကို အပင်ပတ်လည် ၄-၅ နေရာတွင် ပြုလုပ်ရသည်။ ဆက်လက်၍ အပင်ပတ်လည်ရှိ မြေကြီးအား နင်းသိပ်ပေးရသည်။ အပင်ဘေးမြစ်များ မပြတ်မနင်းမီအောင် ဂရုပြုရမည်။ အဓိကမှာ အမြစ်များနှင့် မြေကြီးများ ထိနေရပြီး လေဟာနေခြင်းမရှိအောင် မြေကြီးအား ကြပ်ပေးခြင်း၊ နင်းပေးခြင်း ပြုလုပ်ရသည်။ စိုက်ကျင်းတွင် ရေဝပ်နေခြင်းမရှိအောင် ဂရုစိုက်ရသည်။ စိုက်ပျိုးပြီးနောက် တစ်ပါတ်ခန့်အတွင်း အပင်များအား ပြန်လည်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်ပါက မြေထပ်ဖို့ကာ နင်းသိပ်ပေးရသည်။ မိုးရာသီမကုန်မီ မြက်ခြောက်၊ ကောက်ရိုး စသည်များအား အပင်ခြေတွင်အုပ်ကာ အစိုဓာတ်ထိန်းပေးရသည်။ အပတ်စဉ် အပင်များအား စစ်ဆေးကာ လက်ခံပင်အပိုင်းမှ ထွက်လာသော အညွန့်အတက်များအားဖြတ်ကာ ဖယ်ရှားရသည်။ အလားတူ မျိုးသန့်အဖူးမှ အညွန့်တစ်ခုထက် ပိုထွက်လာပါက အသန်ဆုံးအညွန့် တစ်ခုမှအပ ကျန်အညွန့်အတက်များအား ဖြတ်ပေးရသည်။

ဤနည်းမှာ မြေလုံးမပါဘဲ အမြစ်အားဖြတ်ကာ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် အပင်သေပျောက်မှု များပါသည်။ ၎င်းအပြင် စိုက်ပျိုးသည့် အဖူးကူးအောင်ပင်များအနေနှင့် အဖူးမှ အပင်ထွက်လာမှုမှာ အပင်အားလုံး တစ်ပြိုင်တည်း မထွက်ဘဲ ကွာခြားမှုရှိသဖြင့် စိုက်ခင်းအပင်ညီညာမှုမရှိပါ။ လက်ခံပင်အပိုင်းမှ ထွက်လာသော အညွန့်များအား

အချိန်မှန် စစ်ဆေး ဖြတ်တောက်ခြင်းမရှိပါက မျိုးသန့်အဖူးမှ အပင် ထွက်မလာဘဲ ကန်းသွားတတ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယခင်က ဤနည်းကို အသုံးပြုစိုက်ပျိုးခဲ့ရာတွင် ၄၀%မှ ၆၀% အထိအပင်များ သေဆုံးမှု ရှိခဲ့ပါသည်။ ဤနည်းမှာ မိုးရွာသွန်းမှု မသေချာသည့်ဒေသများ၊ နွေရာသီ ပူပြင်းခြောက်သွေ့ကာလ ရှည်ကြာ သည့် ဒေသများ၊ အစိုဓာတ် ထိန်းမှု ညံ့သောမြေများတွင် ဖြစ်ထွန်း အောင်မြင်မှု နည်းပါသည်။ ရာသီဥတုနှင့် မြေအခြေအနေ ကောင်း သည့် ဒေသများတွင် မိုးရာသီကျရောက်ပြီး မိုးမှန်သည်နှင့် စောစော စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးသည့် လုပ်ငန်းကို ကျွမ်းကျင်ရန် လိုအပ်ပြီး စနစ်တကျကြီးကြပ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၃) အဖူးကူးပျိုးပင်ကြီး အပင်ငုတ် (Stumped Budding) စိုက်ပျိုးနည်း
(ပုံ-၂၊ က မှ င)

မြေဘောင်ပျိုးခင်းတွင် ပျိုးထောင်ထားသော လက်ခံပင်အား မျိုးသန့် မျိုးဖြင့် အဖူးကူးပြီးနောက် အောင်မြင်သော အပင်အား စိုက်ခင်းသို့ ချက်ချင်းနှုတ်ယူ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးခြင်း မပြုပဲ လက်ခံပင်အား ဖြတ်ကာ ပျိုးခင်းတွင် ၆ လ - ၁ နှစ်ခန့် ဆက်လက်ထားရှိပါသည်။ ကူးထားသော မျိုးသန့်အဖူးမှ ထွက်လာသော အပင်အား ဆက်လက်မွေးမြူပြီးနောက် စိုက်ပျိုးရာသီတွင် နှုတ်ကာ ရေသောက်မြစ်နှင့် ပင်စည်အထက်ပိုင်းရှိ ပင်စည်အခေါက်စိမ်းပိုင်းနှင့် အရွက်များအားဖြတ်၍ စိုက်ပျိုးခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

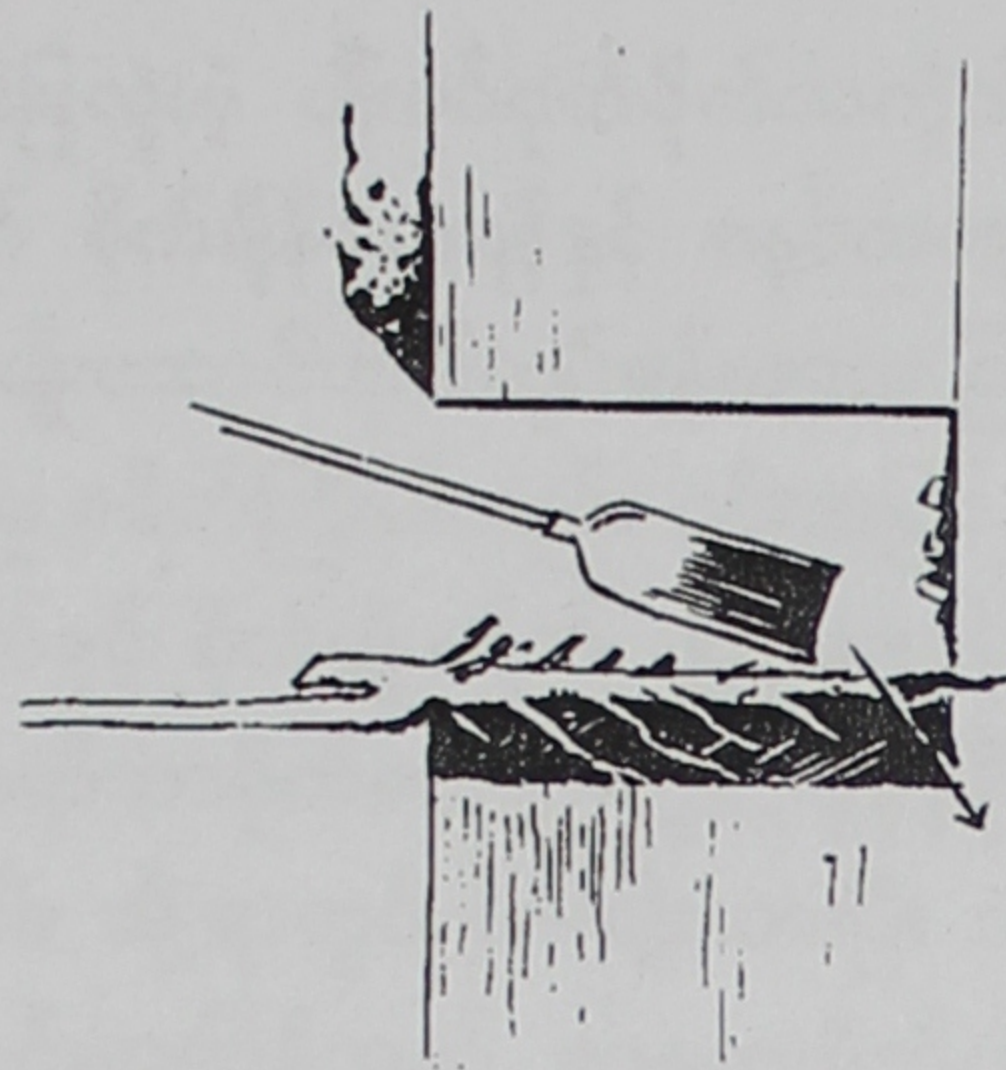
ယင်းပျိုးပင်များအား ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးရန်အတွက် ၅-၆ ပတ်ခန့် ကြိုတင်၍ ပျိုးပင်တစ်ဘက်ခြမ်းမှ မြေကြီးအား တူးကာ ရေသောက်မြစ်အား အရှည် ၂ ပေခန့် ဖြတ်ရပါသည်။ အမြစ်ဖြတ်ပြီးနောက် တူးထားသော မြေကြီးအား ပြန်ဖို့ထားရသည်။ ပြောင်းရွှေ့မစိုက်မီ ၁၀ ရက် - ၁၄ ရက်ခန့် တွင် ပင်စည်အား အမြင့် ၇ ပေ - ၈ ပေခန့်တွင် ဖြတ်ရသည်။ ယင်း

ပုံ - ၂။ အဖူးကူးပျိုးပင်ကြီး အပင်ငုတ် (Stumped Budding) ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးရန်
ပြင်ဆင်ပုံ အဆင့်ဆင့်

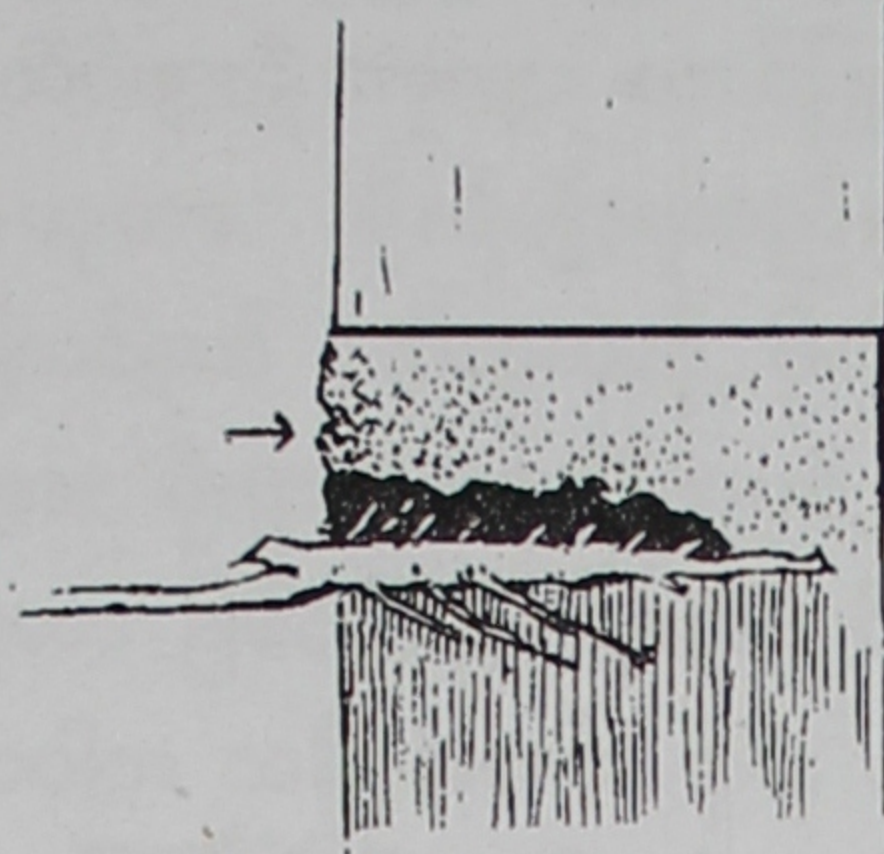
၂(က)

ပျိုးခင်းတွင် ပျိုးထောင်မွေးမြူထားသော
အဖူးကူးပျိုးပင်ကြီး

၂(ခ)

ပျိုးပင်ဘေးတစ်ဖက်မှ မြေကြီးအား တူးကာ
ရေသောက်မြစ်အား ၂ ပေခန့် တွင်ဖြတ်ပုံ

၂(င)

ရေသောက်မြစ်ဖြတ်ပြီးနောက်
မြေကြီးပြန်ဖုံးထားပုံ

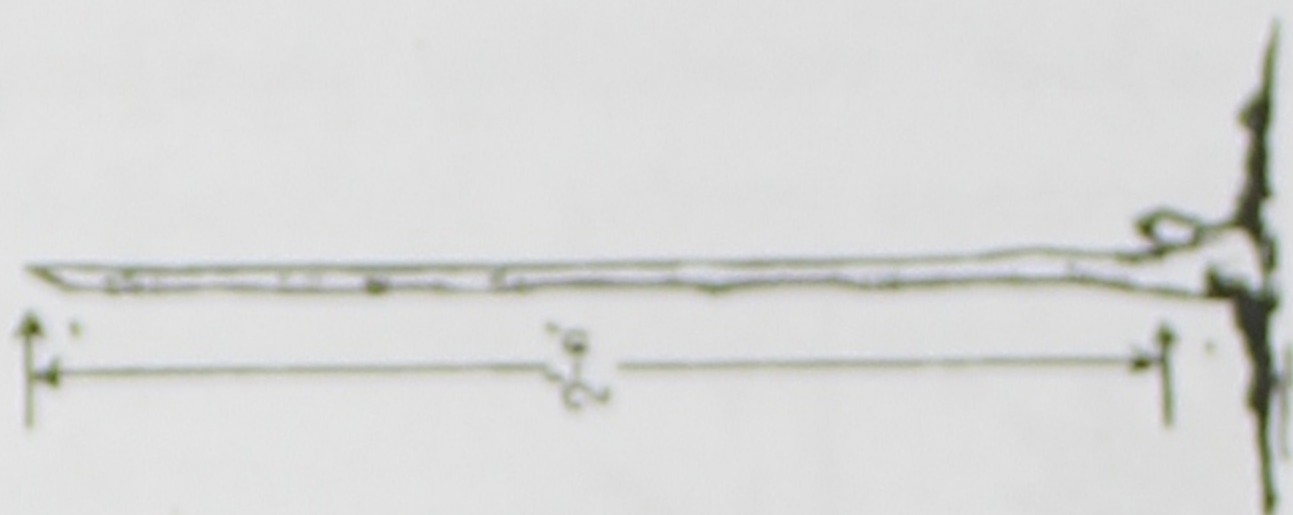
(ბუბუბუბუ ბუბუბუ)
 საფრთხე საფრთხე ვაჭარებდა
 ბუბუბუბუ ბუბუბუ ბუბუბუ
 ბუბუბუბუ ბუბუბუ

(ბ) რ

ბუბუბუბუ ბუბუბუ
 საფრთხე საფრთხე

(ბ) რ

ပင်စည်အား အစိုဓာတ်ပျံ့လွင့် ဆုံးရှုံးမှု နည်းစေရန် ထုံးသုတ်ပေးရသည်။
ဖြတ်ထားသော ပင်စည်ထိပ်များရှိ အဖူးများ စတင်ပြုထွက်ကာစ အချိန်တွင်
ယင်းအပင်အား နှုတ်ယူကာ စိုက်ပျိုးရသည်။ စိုက်ပျိုးသည့်အခါ
အဖူးကူးအောင်ပြီးစ ပျိုးပင်ငုတ် စိုက်သကဲ့သို့ စိုက်ပျိုး ရသည်။

စိုက်ပျိုးပြီးအပင်အား မိုးရာသီမကုန်မီကပင် အစိုဓာတ် ထိန်းပေး
ရသည်။ အပင်အမြစ်စွဲကာ ဖြစ်ထွန်းပြီးနောက်တွင် ပင်စည်မှ ကိုင်းများ
အများအပြား ထွက်လာပါက သန်စွမ်းသော ၃-၄ ကိုင်းအား အပင် ပတ်
လည်တွင် နေရာအကွာအဝေး မျှတအောင် ချန်ထားပြီး ကျန်ကိုင်း များအား
ဖြတ်ပစ်ရသည်။

ဤနည်းမှာ မြေလုံးမဲ့ ပျိုးပင်ငုတ်စိုက်သကဲ့သို့ပင် အပင်ရှင်သန်
အောင်မြင်ရန်အတွက် စိုက်ချိန်စောရန်နှင့် စနစ်တကျ ကြီးကြပ်ရန် လိုအပ်
ပါသည်။ ပျိုးပင်များ ပျိုးထောင်ထုတ်လုပ်ရန်ကာလ ကြာမြင့် သည့်အတွက်
ပျိုးထောင်ထိန်းသိမ်းမှု စရိတ်ကြီးပါသည်။ ၎င်းအပြင် ပျိုးပင်ကြီးများဖြစ်၍
ပျိုးပင် သယ်ပို့စရိတ်နှင့် စိုက်ပျိုးစရိတ် ကြီးမားပါသည်။

ဤနည်းအား ရော်ဘာစိုက်ခင်းများတွင် ပုံမှန်စိုက်ပျိုးနည်းအနေနှင့်
ထောက်ခံခြင်း မပြုပါ။ သို့ရာတွင် စိုက်ပျိုးထားပြီး ၁-၂ နှစ်သား အရွယ်
စိုက်ခင်းများ၌ အပင်များပြန်လည် ဖာထေးစိုက်ပျိုးရာတွင် အသုံးပြု
နိုင်ပါသည်။ သို့ဖြစ်သည့်အတွက် ဤသို့သော စိုက်ခင်းများ ပြန်လည်
ဖာထေးရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ပျိုးခင်းများတွင် အဖူးကူး
အောင်ပင်များမှ ၅%-၁၀% ခန့်အား ဤပျိုးပင်မျိုးအဖြစ် မွေးမြူ ပျိုးထောင်
ထားသင့်ပါသည်။

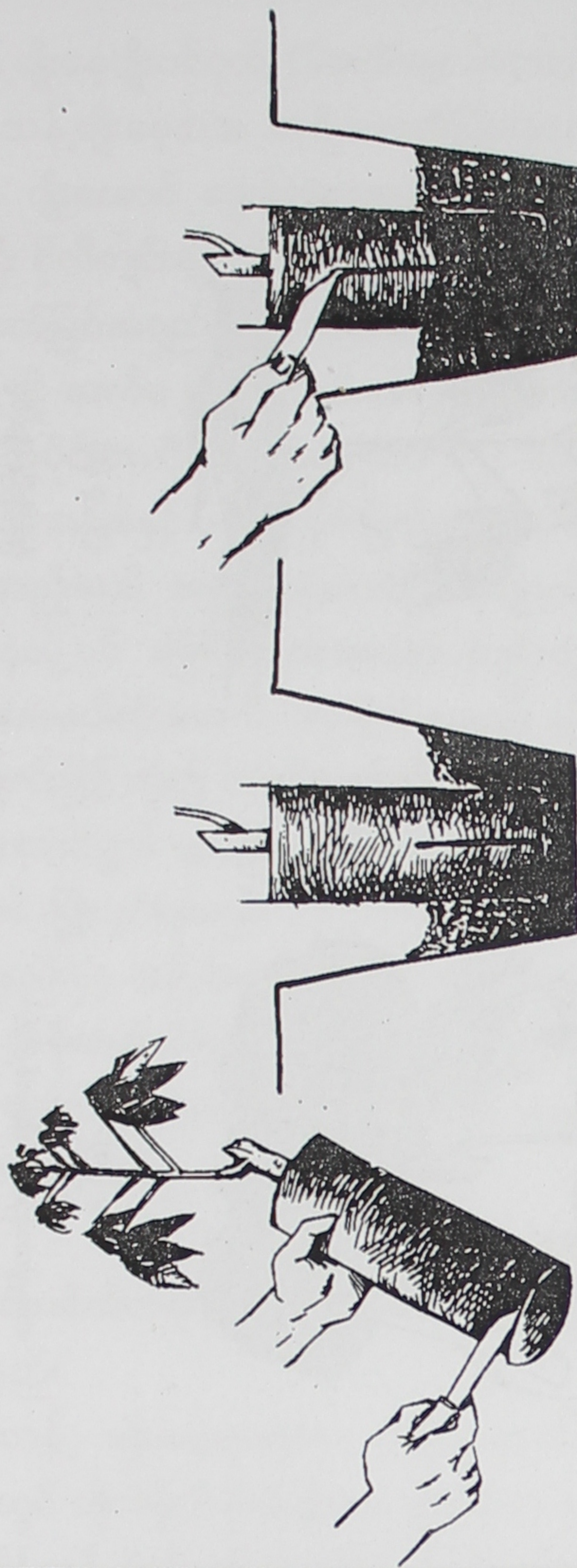
(၄) ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် အဖူးကူးပျိုးပင် (Polybag Budding) စိုက်ပျိုးနည်း
(ပုံ-၃၊ က မှ င)

လက်ခံပျိုးပင်များအား ပလတ်စတစ်အိတ်တွင် စိုက်ပျိုးကာ မျိုးသန့်
မျိုးဖြင့် အဖူးကူးပြီးနောက် အောင်မြင်သည့် ပျိုးပင်အား လက်ခံပင်

အပိုင်းဖြစ်ကာ ထွက်လာသော မျိုးသန့်အဖူးပင်အား ရွက်ဖုံအနည်းဆုံး ၂-၃ ဖုံအထိ ပလတ်စတစ်အိတ်တွင်ပင် မွေးမြူပျိုးထောင် ထားသော ပျိုးပင်အား စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လက်ခံပျိုးပင်အား ပလတ်စတစ် အိတ်တွင် တိုက်ရိုက် စိုက်ပျိုးကာ အဖူးကူးခြင်း မပြုပဲ မြေဘောင်တွင် စိုက်ထားသော လက်ခံပင်အား အဖူးကူးကာ အောင်မြင်သည့် အပင်အား အဖူးကူးအောင်ပြီးစ ပျိုးပင်ငုတ် (Budded Stump) အဖြစ် ပလတ်စတစ် အိတ်တွင် ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးနည်းဖြင့်လည်း ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် အဖူး ကူးပင်များကို ပျိုးထောင်နိုင်သည်။ ပျိုးခင်းတွင် ထားရှိသော ပျိုးပင် သက်တမ်းနှင့် အဖူးကူးနည်း အမျိုးမျိုးအလိုက် ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် အဖူးကူးပျိုးပင်မှာ စိုက်ပျိုးရာသီချိန်တွင် ရွက်ဖုံ ၂-၃ ဖုံမှ ၅-၆ ဖုံအထိ ရှိနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးသည့်အချိန်တွင် ထိပ်ဆုံးရှိ ရွက်ဖုံ ရင့်ပြီးသော ပျိုးပင်များကို ရွေးချယ် စိုက်ပျိုးရသည်။ စိုက်ပျိုးသည့် အခါတွင် ပျိုးအိတ် အတွင်းရှိ မြေလုံးပျက်ခြင်း၊ အမြစ်နာခြင်း မရှိအောင် ပလတ်စတစ် အိတ်အား စိုက်ကျင်းတွင်စိုက်ကာ မြေဖို့ရင်း တဖြည်းဖြည်း ခါးဖြင့်ခွဲ၍ ဆွဲမ ချွတ်ရသည်။ ဖို့ထားသော မြေအား နင်းသိပ်ပေးရသည်။ ပျိုးပင်၏ မူလမြေလုံးအား မနင်းမိအောင် ဂရုပြုရသည်။

ဤစိုက်ပျိုးနည်းတွင် ပျိုးပင်မှာ ပလတ်စတစ်အိတ်တွင် အမြစ်စွဲ ရှင်သန်နေပြီး စိုက်ကျင်းတွင်ချစိုက်သည့်အခါ အမြစ်မနာ မြေလုံး မပျက် သည့်အတွက် အပင်ဆက်လက် ရှင်သန်ပြီး အောင်မြင်ဖြစ်ထွန်းမှု ကောင်းပါသည်။ သို့ဖြစ်သည့်အတွက် ရောဘာစိုက်ပျိုးသည့် တိုင်းပြည် များအနေနှင့် ဤနည်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အသုံးပြု နေကြပါသည်။ မြန်မာပြည်အနေနှင့်လည်း ဤပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် အဖူးကူး ပျိုးပင်ဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းကို ပုံမှန်ရောဘာစိုက်ပျိုးနည်းအဖြစ် စိုက်ပျိုးရန်ထောက်ခံ ထားပါသည်။

ပုံ - ၃။ ပလတ်စတစ် အိတ်စိုက် အဖူးတူးပျိုးပင် (Polybag Budding) စိုက်ပျိုးပုံ အဆင့်ဆင့်

၃ (က)

ပျိုးအိတ်အောက်ခြေ အပိတ်အား
ခွေးဖြင့်ဖြတ်ဖွင့်ပုံ

၃ (ခ)

စိုက်ရန်ပျိုးပင်အား စိုက်ကျင်းတွင်ချထားပုံ
(ပျိုးအိတ်အားအား အောက်ခြေမှ အပေါ်သို့
၁၀၀.၀၀၀ ခန့် ခွေးဖြင့်ဖြတ်ရသည်။)

၃ (ဂ)

ပျိုးပင်အား ဘေးပတ်လည်တွင် မြေဖို့ရင်း
ပျိုးအိတ်အား အပေါ်အထိ ဆက်ခွဲပုံ

၃ (ဃ)

ဘေးမှခွဲထားပြီး ပလတ်စတစ်အိတ်
အစား အသားဆွဲမ, ချွတ်ပုံ

၃ (င)

စိုက်ပျိုးပြီး ဖျိုးပင်ပုံ

(ခ) မျိုးသန့်မျိုးစေ့ပင်များဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းများ

(၁) မျိုးသန့်မျိုးစေ့ပျိုးပင်ငုတ် (Seedling Stump) စိုက်ပျိုးနည်း

မျိုးသန့်မျိုးစေ့အား အစို့ဖောက်ပြီးနောက် မြေဘောင်ပျိုးခင်းတွင် စိုက်ကာ ပျိုးထောင် မွေးမြူထားသော အပင်အား စိုက်ပျိုးချိန်ရာသီတွင် နှုတ်ယူပြီး စိုက်ကျင်းတွင် စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နှုတ်ယူသော ပျိုးပင်အား ရေသောက်မြစ်အရှည် ၁၄ လက်မ - ၁၈ လက်မနှင့် ဘေးမြစ်များအား အရှည် ၁ လက်မ - ၁၅ လက်မခန့်ဖြတ်ကာ ပင်စည်အား အညိုရောင် ရှိသည့် အပိုင်းအထိ အရှည် ၁၅ ပေ - ၂ ပေခန့် ဖြတ်ပါသည်။

ဤသို့အမြစ်နှင့် ပင်စည်ပိုင်းဖြတ်ထားသော ပျိုးပင်အား စိုက်ကျင်းတွင် စိုက်ပျိုးသည့်အခါ အဖူးကူးအောင်ပြီးစ ပျိုးပင်ငုတ် (Budded Stump) စိုက်သကဲ့သို့ပင် မြေပြန်ဖို့ထားသော ကျင်းတွင် တုတ်ချောင်းဖြင့်ထိုး၍ အရာပေးအပေါက် ဖောက် ကာ စိုက်ရသည်။ မြေကြပ်အောင် အပင်ဘေးမှ တုတ်ချောင်းဖြင့် ထိုး၍ အပင်ဘက်သို့ ဆွဲကြပ်ခြင်း၊ မြေများဖို့ကာ နင်းခြင်း များကို ဆောင်ရွက် ရသည်။ အမြစ်နှင့်မြေကြီး ထိနေပြီး လေဟာနေခြင်း မရှိအောင် ပြုလုပ်ရသည်။

ဤနည်းမှာ အမြစ်အားဖြတ်ကာ မြေလုံးမပါဘဲ စိုက်ပျိုးခြင်းဖြစ်သည့် အတွက် အစိုဓာတ်ထိန်းအားနည်းသော မြေကြီးများ၊ နွေရာသီ ခြောက်သွေ့ ကာလ ရှည်သည့်ဒေသများ၊ စိုက်ပျိုးချိန် နောက်ကျသည့်အခါများတွင် အပင်များ ရှင်သန်မှု နည်းပါးပါသည်။

(၂) ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် မျိုးသန့်စေ့ ပျိုးပင် (Polybag Seedling) စိုက်ပျိုးနည်း

မျိုးသန့် မျိုးစေ့များအား အစို့ဖောက်ပြီးနောက် ပလတ်စတစ် ပျိုးအိတ်တွင် တိုက်ရိုက် စိုက်ပျိုးကာ ပျိုးထောင်မွေးမြူထားသော ပျိုးပင်အား စိုက်ပျိုးချိန်တွင် စိုက်ကျင်း၌ ချစိုက်ပျိုးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးချိန်တွင်

ပျိုးပင်သက်တမ်းအလိုက် ပျိုးပင်များမှာ ရွက်ဖုံ ၂-၄ ဖုံမှ ၅-၇ ဖုံအထိ ရှိနိုင်ပါသည်။ ပုံမှန်ပျိုးစေ့ကြွေရာသီ ဖြစ်သော ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်လများမှ ပျိုးစေ့များကို ပျိုးထောင်သည့် ပျိုးပင်များအနေနှင့် ရွက်ဖုံ ၅-၇ ဖုံခန့် ရှိနေပြီး ပျိုးစေ့အနည်းအကျဉ်းကြွေသော ဖေဖော်ဝါရီ၊ မတ်လများမှ ရသော ပျိုးစေ့များကို ပျိုးထောင်သည့် ပျိုးပင်များမှာ ရွက်ဖုံ ၂-၄ ဖုံခန့် ရှိနေမည် ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးသည့်အခါတွင် ထိပ်ဆုံးရွက်ဖုံရင့်ပြီး ပျိုးပင်များကို ရွေးချယ် စိုက်ပျိုးရသည်။ ပလတ်စတစ်အိတ်တွင်းရှိ မြေလုံးပျက်ခြင်း၊ အမြစ်နာခြင်း မရှိအောင် ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် အဖူးကူးပျိုးပင် (Polybag Budding) စိုက်သကဲ့သို့ပင် ပျိုးပင်အား စိုက်ကျင်းတွင် စိုက်ကာ မြေဖို့ရင်း၊ ပလတ်စတစ်အိတ်ကို ခွဲကာ ဆွဲချွတ်ရသည်။ ဖို့မြေအား ကြပ်အောင် နင်းသိပ်ပေးရသည်။ ပျိုးပင်၏ မူလမြေလုံးအား မနင်းမိအောင် ဂရုပြုရသည်။

ဤစိုက်ပျိုးနည်းမှာ စိုက်ကျင်းချစိုက်သည့်ပျိုးပင်တွင် အမြစ်များ ပါရှိသဖြင့် စိုက်ကျင်းတွင် ဆက်လက်၍ တစ်နှိန်ထိုး အပင်ရှင်သန် ကြီးထွားနိုင်သဖြင့် အပင်ရှင်သန်ဖြစ်ထွန်းမှု ကောင်းပါသည်။ မျိုးသန့် ပျိုးစေ့ပင်များ စိုက်ရာတွင် ဤပလတ်စတစ်အိတ် စိုက်ပျိုးနည်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ရန် ထောက်ခံထားပါသည်။

၃။ အသင့်တော်ဆုံး စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်

ရော်ဘာစိုက်ပျိုးသော နိုင်ငံအသီးသီးအနေနှင့် ရော်ဘာစိုက်ပျိုးနည်း စနစ် အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုကြပါသည်။ အလားတူ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း ရော်ဘာစိုက်ပျိုးသူ များအနေနှင့် ရရှိနိုင်သော ရော်ဘာပျိုးပင်အမျိုးအစားအရ စိုက်ပျိုးနည်း စနစ်အမျိုးမျိုး ကို အသုံးပြုနေကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်အမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုလျှက်ရှိရာတွင် မိမိဒေသ ရာသီဥတု၊ မြေအခြေအနေနှင့် ဆီလျော်မှုမရှိသော စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များကိုလည်း အသုံးပြုနေကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် မိုးရာသီတွင် မိုးများခြင်း၊ ခြောက်သွေ့သော နွေရာသီ ကာလ တာရှည်ခြင်းတို့ကြောင့် မိမိဒေသအခြေအနေနှင့် သင့်တော်ကိုက်ညီသည့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်ကို ရွေးချယ်အသုံးပြုမှသာလျှင် စိုက်ခင်းအပင်များ ရှင်သန်ဖြစ်ထွန်းမှု အပြည့်အဝ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့် ရော်ဘာစိုက်ခင်းများ တစ်နှစ်တည်းစိုက်၍ အောင်မြင် ဖြစ်ထွန်းမှု အများဆုံးရရှိနိုင်မည့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်မှာ ရွက်ဖုံအနည်းဆုံး ၂-၃ ဖုံရင့်ပြီးသော ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် အဖူးကူးပျိုးပင် (Polybag Budding) သို့မဟုတ် ပလတ်စတစ် အိတ်စိုက် မျိုးသန့်စေ့ပျိုးပင် (Polybag Seedling) များဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းဖြစ်ပါသည်။ ဤပျိုးပင်အမျိုးအစားအား စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အောက်ဖော်ပြပါ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင် မည် ဖြစ်ပါသည်။

- (၁) ပျိုးခင်းတွင် ပေါင်းရှင်းခြင်း၊ မြေဩဇာကျွေးခြင်း၊ ရေလောင်းခြင်း၊ အစို ဓာတ်ထိန်းခြင်း၊ ပိုးမွှားရောဂါကာကွယ်နှိမ်နင်းခြင်း အစရှိသော ပျိုးပင်ထိန်းသိမ်းပြုစုမှုလုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျနှင့် နိုင်နင်း ထိရောက် စွာဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် သန်စွမ်းသော ပျိုးပင်များ ရရှိနိုင် ခြင်း။
- (၂) ယင်းပျိုးပင်များမှ စိုက်ပျိုးချိန်တွင် အသန်စွမ်းဆုံး စံချိန်မီ ပျိုးပင်များကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးနိုင်သဖြင့် စိုက်ခင်းအပင် ရှင်သန်ဖြစ်ထွန်းမှု အခွင့် အလန်း ကောင်းခြင်း။
- (၃) အပင်ကြီးထွားမှုနှင့် အရွယ်အစားအရ ပျိုးပင်များကို ရွေးချယ်ကာ စိုက်ပျိုးနိုင်သဖြင့် စိုက်ခင်းတွင် အပင်များညီညာခြင်း။
- (၄) စိုက်ခင်းစိုက်ပျိုးသည့် ပျိုးပင်များအနေနှင့် ပလတ်စတစ် ပျိုးအိတ် အတွင်း မြေလုံးနှင့်အတူရှင်သန်နေသော အမြစ်များပါရှိသဖြင့် စိုက်ခင်းတွင် အပင်ကြီးထွားမှု အရှိန်မတန်ဘဲ တရှိန်ထိုးဆက်လက် ကြီးထွားနိုင်ခြင်း၊ ၎င်းအပြင် စိုက်ခင်းတွင် အမြစ်စွဲမှုမြန်ပြီး အမြစ်များ ဆက်လက်ရှင်သန်ကြီးထွားနိုင်သဖြင့် နွေရာသီတွင် အပင်များ ပြန် သေမည့် အခွင့်အလန်းနည်းပါးခြင်း။
- (၅) ပျိုးပင်တွင် ရင့်ပြီး ရွက်ဖုံအနည်းဆုံး ၂-၃ ဖုံ ပါရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ

မိုးရာသီတွင် ဆိုးဝါးစွာကျရောက်သော ဖိုင်တော့သရား ထိပ်ညွန့်ပုပ် ရောဂါ (Phytophthora shoot die-back disease) ၏ ဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိ၍ အပင်သေပျောက်မှု မရှိနိုင်ခြင်း။

(၆) အလားတူပင် အပင်များ အတော်အသင့် ကြီးနေပြီဖြစ်၍ အပင် ငယ်စဉ်တွင် ဖျက်ဆီးတတ်သော ပုရစ်၊ ကြွက်၊ ပွေး စသည်များ၏ ဖျက်ဆီးမှုအန္တရာယ်နည်းပါးခြင်း။

(၇) အပင်ရှင်သန် ဖြစ်ထွန်းမှု ကောင်းသဖြင့် အပင်များအား ၂-၃ နှစ် အထိ အကြိမ်ကြိမ် ဖာထေးနေခြင်းမရှိဘဲ တစ်နှစ်တည်း စိုက်ပျိုး ခြင်းဖြင့် စိုက်ခင်းဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်နိုင်ခြင်း။ အကြောင်းကြောင်း ကြောင့် အပင်အချို့သေဆုံးပါက နှစ်ချင်းပြန်လည် အစားထိုး စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း။

(၈) အပင်ဖြစ်ထွန်းမှု ကောင်းသဖြင့် စိုက်ခင်းအပင် ပေါက်ရောက်မှု ညီညာခြင်း။ အပင်များ တရှိန်ထိုးကြီးထွားရသဖြင့် အပင်ကြီးထွားမှု ညီညာခြင်းတို့ကြောင့် စိုက်ခင်းအပင်များ အစေး စောစောလွှဲနိုင်ခြင်း။ နောက်ပိုင်း အစေးလွှဲသည့်အခါတွင်လည်း အထွက်နှုန်း ကောင်းမွန် ခြင်း။

၄။ စိုက်ခင်းအပင်ရှင်သန်ဖြစ်ထွန်းမှု ကောင်းရန်အတွက် ဝရုပြုသင့်သော အချို့အချက်များ။

(၁) စိုက်ပျိုးချိန်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုလုပ်ငန်း

စိုက်ပျိုးသည့်ရော်ဘာ ပင်များအနေနှင့် ပူပြင်းခြောက်သွေ့ပြီး မြေ အစိုဓာတ် ခန်းခြောက်ချိန် မရောက်မီ ၄လ-၅လ ခန့် ကြီးထွားချိန် ရရန်အတွက် ဇွန်လဆန်းတွင် စိုက်ပျိုးရပါမည်။ နွေရာသီတွင် အပင် ပေါက်ရောက်ကြီးထွားမှု နှေးကွေးသွားပြီး အမြစ်အနေနှင့် အစိုဓာတ်ရှိသော မြေကြီးအနက်အထိ မရောက်သေးပါက အပင်များ ပြန်သေသွားနိုင်ပါသည်။ အမြစ်နိုင်ဆုံး

ဇူလိုင်လထက် နောက်ကျစိုက်ပျိုးခြင်းကို လုံးဝမဆောင်ရွက်သင့်ပါ။

ရော်ဘာပင်များအား သတ်မှတ်ရာသီချိန်အမီ စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် တောခုတ်ခြင်း၊ မီးရှို့ခြင်း၊ ကျွန်းကောက်ခြင်း အစရှိသော မြေယာရှင်းလင်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယင်းလုပ်ငန်းများကို ခြောက်သွေ့ရာသီ၊ ဇန်နဝါရီလမှ မတ်လများတွင် ဆောင်ရွက်သင့်ပြီး မတ်လထက် နောက်မကျစေသင့်ပါ။ ပန္နက်ရိုက်ခြင်း၊ ကျင်းတူးခြင်း၊ ကျင်းဖုံးခြင်း စသည့်များကို ဆက်တိုက်ဆောင်ရွက် သွားရပြီးမိုးဦးကျ မေ-ဇွန်လများရောက်သည်နှင့်အသင့်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရပါမည်။

(၂) ပျိုးပင်များအား ပြောင်းရွှေ့မစိုက်မီပျိုးခင်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ပျိုးခင်းတွင် သန်စွမ်းအောင်ပြုစုထိန်းသိမ်းကာမွေးမြူထားသော ပျိုးပင်များအား စိုက်ခင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးရန် ၂-၃ ပတ်ခန့်တွင် အရိပ်စင်များထားရှိပါက လုံးဝဖယ်ရှားလိုက်ရမည်။ သက်တမ်းနုသော ပျိုးပင်များအနေနှင့် အမြစ်များ ပလတ်စတစ်အိတ်အတွင်းမှ အပြင်သို့ ထိုးထွက်လာခြင်း မရှိသော်လည်း သက်တမ်းကြာသော ရွက်ဖုံ ၆-၇ ဖုံရှိသည့် ပျိုးပင်များမှာ အမြစ်များ အိတ်အပြင်သို့ ထိုးထွက်လာတတ်သည်။ ဤပျိုးပင်များအား ပြောင်းရွှေ့မစိုက်မီ ၂ ပတ်ခန့်အလိုတွင် အိတ်အပြင်သို့ ထိုးထွက်နေသော အမြစ်များအား အိတ်အောက်မှ တူရွင်းပြားဖြင့်ထိုး၍ ဖြတ်ရသည်။ အပင်ကိုလည်း မူရင်းနေရာတွင် ပင်တစ်ပတ်ခန့် သို့မဟုတ် အနည်းငယ် ရွှေ့လှည့်ထားရသည်။ ပျိုးပင်များအား ပြောင်းရွှေ့မစိုက်မီ တစ်ရက်အလို ညနေပိုင်းတွင် လိုအပ်ပါက ရေဝနေအောင် လောင်းပေးထားရသည်။

(၃) စံချိန်မီ ပျိုးပင်များရွှေ့ချယ်စိုက်ပျိုးခြင်း

စိုက်ခင်းသို့ စိုက်ပျိုးရန်အသင့်တော်ဆုံးသောပျိုးပင်အရွယ်အစားမှာ အနည်းဆုံးရွက်ဖုံ ၂-၃ ဖုံရှိပြီး ထိပ်ဆုံး ရွက်ဖုံမှာ ရင့်ပြီးအဆင့် ရှိရပါမည် (ပုံ-၄ က၊ ခ။ ပုံ-၅ က၊ ခ။)။ ပျိုးပင်သက်တမ်းနှင့် အဖူးကူးနည်း အမျိုးမျိုးအလိုက်

ပျိုးပင်အနေနှင့် ရွက်ဖုံ ၂-၃ ဖုံမှ ၅-၆ ဖုံအထိ ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဖူးကူးချိန် နောက်ကျလွန်းခြင်း၊ ပလတ်စတစ်အိတ်သို့ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ပျိုးချိန် နောက် ကျခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းပြုစုမှု ညံ့ခြင်းစသည်များကြောင့် အချို့ပျိုးပင်များ အနေနှင့် ရွက်ဖုံ ၂ ဖုံထက် နည်းနေတတ်ပါသည်။ ယင်းပျိုးပင်များကို စိုက်ပျိုးခြင်းမပြုဘဲ ပျိုးခင်းတွင်ပင် ချန်ထားကာ ဆက်လက်မွေးမြူရပါမည်။ ပြောင်းရွှေ့စိုက်သည့် ပျိုးပင်အနေနှင့် ထိပ်ဆုံးရှိရွက်ဖုံမှာ လုံးဝရင့်ပြီး အဆင့် ဖြစ်ရပါမည်။ ထိပ်ဆုံးရွက်ဖုံ မရင့်သေးသော ပျိုးပင်များအား မစိုက်သေးဘဲ ပျိုးခင်းတွင်ပင် ရက်အနည်းငယ် ဆက်လက်ထားပြီး ယင်းအဖုံ ရင့်လာသည့် အခါတွင် ပြောင်းရွှေ့ စိုက်ရပါမည်။

ပျိုးပင်များအား ပျိုးခင်းမှ အရွယ်အစားနှင့်ကြီးထွားမှုအရ ညီညာသည့် ပျိုးပင်များကို ရွေးချယ်ကာစိုက်ခင်းတွင် အကွက်လိုက် ခွဲခြားကာစိုက် ရပါမည်။

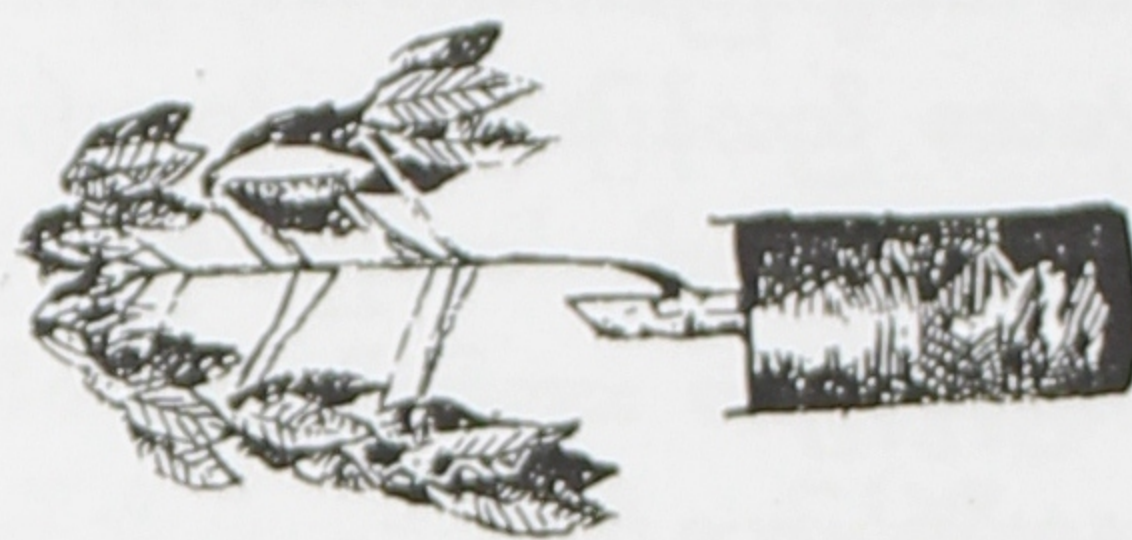
(၄) ပျိုးပင်များသယ်ပို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးခြင်း

ပျိုးပင်များအား ပျိုးခင်းမှစိုက်ခင်းသို့သယ်ပို့ရာတွင် လည်းကောင်း၊ စိုက်ခင်းတွင် စိုက်ပျိုးရာတွင်လည်းကောင်း အပင်များမနာစေရန်နှင့် ပျိုးအိတ် မြေလုံးမပျက်အောင် ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ပျိုးပင်များ နာသွားခြင်း၊ ပျိုးအိတ်မြေလုံး ပျက်သွားကာ အမြစ်များနာသွားခြင်းများ ရှိပါက စိုက်ခင်းတွင် အပင်များ တရှိန်ထိုးဆက်လက်မကြီးထွားဘဲ တန့်သွားတတ်သည်။ အခန်မသင့် ပါက စိုက်ပျိုးသည့်အပင်များပြန်လည် သေဆုံးသွားနိုင်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးသည့်အခါ ပျိုးအိတ်မြေလုံး မပျက်စေရန်အတွက် ပလတ်စတစ်ပျိုးအိတ်အောက်ခြေအား ဓားဖြင့်ဖွင့်ဖြတ်ကာ အိတ်ဘေးအား အောက်ခြေမှ အပေါ်သို့ $\frac{၁}{၃}$ - $\frac{၁}{၂}$ အထိ ဓားဖြင့်ခွဲပြီးနောက် အသင့်မြေပြန်ဖုံးထားသော စိုက်ကျင်းတွင် ပျိုးအိတ်ဝင်အောင် မြေကြီးအားဖယ်ထုတ်ကာ ထည့်ချ လိုက်ရသည်။ ကျင်းမှမြေကြီးအားပျိုးအိတ် အနိမ့်အမြင့်နှင့် လိုက်လျော ညီထွေသည့် အနက်အတိုင်းရအောင် ဖယ်ထုတ်ရသည်။ ပျိုးပင်အိတ် ပတ်လည်တွင် မြေကြီးများ ဖြည့်ကာဖို့ရင်း ပလတ်စတစ်အိတ်ဘေးအား အပေါ်

အထိ ဆက်လှီးခဲ့ကာ မချွတ်လိုက်ရသည်။ ဖို့ထားသော မြေကြီးအား နင်းသိပ် ပေးရသည်။ ပျိုးပင်၏ မူလမြေလုံးအားမနင်းမိစေအောင် ဂရုပြုရသည်။ စိုက်ကျင်းအား ရေမဝပ်စေရန် အတွက် မြေကြီးအား အနည်းငယ်မို့နေအောင် ဖို့ထားရပြီး လိုအပ်သလို ပြုပြင်ပေးရသည်။ စိုက်ပျိုးပြီး တစ်ပတ်ခန့်အတွင်း အပင်များအား ပြန်လည်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်ပါက မြေထပ်ဖို့ကာ နင်းသိပ် ပေးရသည်။ မိုးရာသီမကုန်မီ ပေါင်းမြက်ခြောက်များ၊ ကောက်ရိုး စသည်များအား အပင်ခြေတွင်အုပ်ကာ အစိုဓာတ်ထိန်းပေးရသည်။

ပုံ - ၄။ ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် အဖူးတူးပျိုးပင် (Polybag Budding)

၄ (က)

ရွက်ဖုံး ၃ ဖုံရှိပြီး ထိပ်ဆုံးရွက်ဖုံးရင့်ပြီး ပျိုးပင် (စိုက်ခင်းသို့ ရွှေ့စိုက်ရန် အသင့်ဖြစ်သည်။)

၄ (ခ)

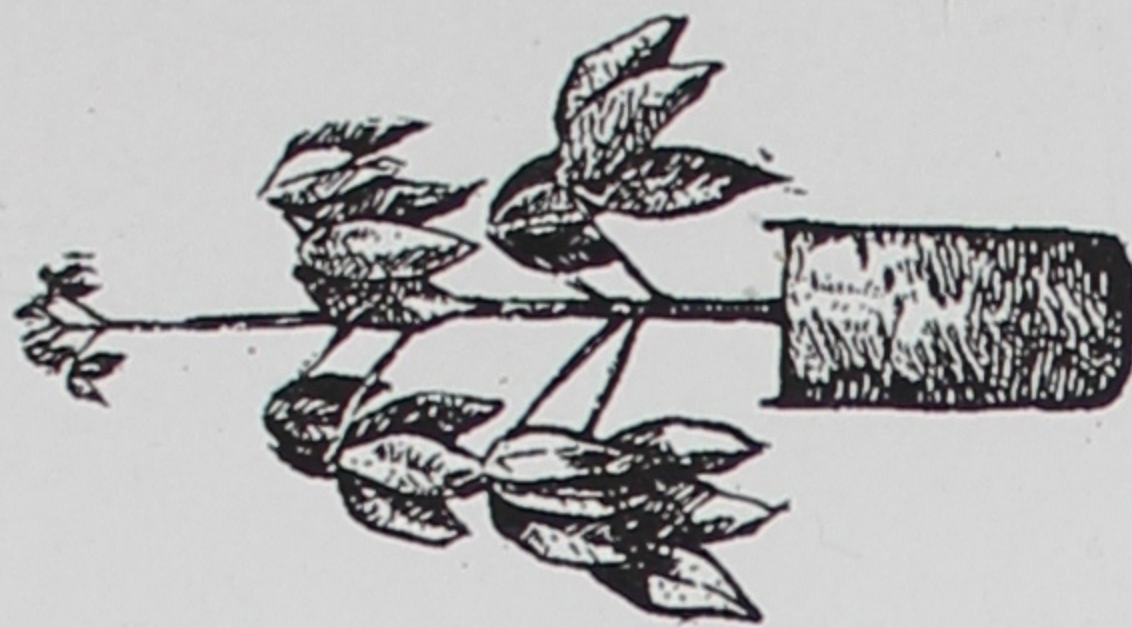
ရွက်ဖုံး ၃ ဖုံရှိပြီးသော်လည်း ထိပ်ဆုံးရွက်ဖုံး မရင့်သေးသော ပျိုးပင် (ထိပ်ဆုံးရွက်ဖုံးရင့်ရန် ရက်အနည်းငယ် စောင့်ပြီးမှ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ရမည်။)

ပုံ - ၅၊ ပလတ်စတစ်အိတ်စိုက် မျိုးသန့်စေ့ပျိုးပင် (Polybag Seedling)

၅ (က)

ရွက်ဖုံ ၃ ဖုံရှိပြီး ထိပ်ဆုံးရွက်ဖုံရင့်ပြီး ပျိုးပင် (စိုက်ခင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့စိုက်ရန် အသင့်ဖြစ်သည်။)

၅ (ခ)

ရွက်ဖုံ ၃ ဖုံရှိပြီးသော်လည်း ထိပ်ဆုံးရွက်ဖုံ မရင့်သေးသော ပျိုးပင် (ထိပ်ဆုံးရွက်ဖုံ ရင့်ရန် ရက်အနည်းငယ်စောင့်ပြီးမှ ပြောင်းရွှေ့ စိုက်ရမည်။)

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်	- ၅၃၆/၉၅ (၉)
ထုတ်လေ့	- ဦးထွန်းနိုင် (အစီအစဉ်အရာရှိ) ယူအင်ဒီပီ အမှတ်-၆၊ နတ်မောက်လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။ MYA / 93 / 034 UNDP / HDI
ပုံနှိပ်သူ	- ဦးညွှတ်လှိုင် (၀၅၂၅၃) ဧမ္မာတလူ ပုံနှိပ်တိုက် အမှတ်-၁၄၆၊ ၄လမ်း၊ ရန်ကုန်မြို့။
စောင်ရေ	- ၃၀၀၀
တန်ဖိုး	- အခမဲ့